

Högnivågruppen för flerspråkighet SLUTRAPPORT Sammandrag

Mot en helhetsatsning på flerspråkighet i Europeiska unionen

Flerspråkighet har varit en del av gemenskapens politik, lagstiftning och praxis ända sedan Romfördragets dagar. Under de första åren var flerspråkigheten uteslutande kopplat till de språkbestämmelser som införts för de europeiska institutionerna, t.ex. för deras kontakter med myndigheter och medborgare i medlemsstaterna. I den allra första förordningen som Europeiska gemenskapernas råd antog (den 15 april 1958) bekräftas det att alla officiella språk i medlemsstaterna ska ha lika värde och vara officiella språk och arbetspråk för de europeiska institutionerna. Denna princip har behållits vid varje ny utvidgning och den kan endast ändras genom enhälligt beslut i rådet.

Genom Maastrichtfördraget (1992) blev främjande av språkinläring och flerspråkighet på individnivå samt vikten av språklig mångfald en av hörnstenarna i EU:s utbildningspolitik. Under 1990-talet gav gemenskapen huvudsakligen stöd till inläring av de officiella språken men under 2000-talets första decennium har EU utarbetat en politik med en helhetssyn på språkutbildning som syftar till att främja inläring av alla språk, allt från regionala språk, minoritetsspråk och invandrarspråk till stora världsspråk.

Under många år gjorde inte EU några försök att inrätta sammanhängande och heltäckande ramar för sin politik och praxis eller sina olika bestämmelser och initiativ när det gäller flerspråkighet. Det var kommissionens ordförande, José Manuel Barroso, som beslutade att låta "flerspråkighet" ingå i en av kommissionärernas ansvarsområde och att denna kommissionär skulle ansvara för flerspråkighet inom utbildning, kultur, tolkning, översättning och publikationer. Därigenom sände man en tydlig signal om att det är viktigt att utarbeta en sammanhängande och heltäckande språkpolitik för EU. Satsningen på att utveckla en sådan politik tog ytterligare fart när flerspråkighet den 1 januari 2007 blev en självständig portfölj som tilldelades en av de nya kommissionärerna, Leonard Orban.

Det faktum att flerspråkighet har gjorts till ett självständigt politikområde inom EU är en tydlig signal om att kommissionen anser att flerspråkighet är av stor betydelse för den europeiska integrationen. Utvidgningen, den inre marknaden och den ökade rörligheten inom EU, regionernas förstärkta roll, det kunskapsbaserade samhället, migrationen till EU och globaliseringen har gett flerspråkigheten en helt ny dimension – såväl när det gäller storlek och komplexitet som politisk relevans. Detta syns tydligast i samband med tvärspråklig och interkulturell kommunikation. Tidigare rörde det sig först och främst om interpersonella utbyten mellan människor från olika medlemsstater. Nu har praktiskt taget alla EU-medlemsstater blivit flerspråkiga, multikulturella samhällen, något som kräver strategier på lokal, regional och nationell nivå för att främja kommunikation över språk- och kulturgränserna. Idag talas och används inte mindre än 450 olika språk i EU:s medlemsstater.

Högnivågruppen anser att inrättandet av en särskild portfölj för flerspråkighet har en vidare betydelse än att man bara samlat alla kommissionens avdelningar som sysslar med flerspråkighet på ett eller annat sätt under en enda kommissionär, och det är också mycket mer än ett enkelt erkännande av att de olika verksamheterna inom flerspråkighet är beroende av varandra. Det visar flerspråkighetsfrågornas övergripande natur, dvs. att de är viktiga för en rad olika politikområden, i synnerhet de som är centrala för Lissabonsstrategin.

Ansvarsområde för högnivågruppen för flerspråkighet

Högnivågruppen för flerspråkighet inrättades genom ett kommissionsbeslut av den 20 september 2006 och grunden för gruppens inrättande och dess ansvarsområde är direkt kopplade till kommissionens satsning på en ny helhetsstrategi på flerspråkighet. Inrättandet av högnivågruppen nämndes först i kommissionens meddelande *En ny ramstrategi för flerspråkighet* (november 2005). Gruppen allmänna ansvarsområde är att ”bistå med råd och hjälp att utforma initiativ samt ge nya impulser och idéer till en helhetssatsning på flerspråkighet i Europeiska unionen”. Gruppen har särskilt till uppgift ”att få till stånd ett utbyte av idéer, erfarenheter och goda lösningar med anknytning till flerspråkighet och att utfärda rekommendationer till kommissionen för åtgärder på detta område”. I överensstämmelse med sina allmänna och särskilda uppgifter har gruppen försökt utveckla idéer som är relevanta för politik och praxis i hela EU, samt utfärda rekommendationer för konkreta åtgärder på gemenskapsnivå.

Denna rapport anpassar gruppens idéer till kommissionär Leonard Orbans politiska agenda, som är centrerad runt tre målsättningar: i) ekonomisk konkurrenskraft, tillväxt och bättre arbetstillfällen, ii) livslångt lärande och interkulturell dialog och iii) utveckling av en europeisk politisk dialog och kommunikation med medborgarna. Som framgår av denna sammanfattning omfattar de två breda riktlinjer för flerspråkighet som gruppen diskuterat – språkinläring/flerspråklig kompetens och språklig förmedling (översättning och tolkning i olika former) – alla tre målsättningarna och de är också själva nära förbundna med varandra.

Den utmaning som flerspråkigheten innebär för EU har framkallat olika reaktioner och motsägelsefulla tendenser i tankegångar och handlingar. Många av dessa motsägelsefulla reaktioner kan förklaras av att språk har olika roller och fyller olika funktioner. Språk är ett kommunikationsmedel men det är också en viktig aspekt av vår personliga, sociala och kulturella identitet och olika människor och grupper lägger större vikt vid vissa funktioner än andra. Trots att dessa olika funktioner är förbundna med varandra är det viktigt att inte blanda ihop dem när man arbetar med konkreta politiska frågor.

Livslångt lärande – ökad kunskap och motivation

Ökad kunskap om de fördelar som språkinläring och flerspråkig kompetens ger

I Europaparlamentets och rådets rekommendation om nyckelkompetenser för livslångt lärande från december 2006 definieras ”kommunikation på främmande språk” som en av de åtta nyckelkompetenser ”som är nödvändiga för personlig utveckling, aktivt medborgarskap, social sammanhållning och anställbarhet i ett kunskapsbaserat samhälle”. Högnivågruppen vill också betona det intellektuella värdet och de kognitiva fördelar som är förbundna med språkinläring. Språkinläring främjar människors uppmärksamhet, minne, koncentration, begreppsformulering, kritiska tänkande, problemlösningsförmåga och förmåga att arbeta i grupp. Dessutom är dessa fördelar för individen av mycket stor betydelse för hela samhällets välfärd på alla nivåer.

Även om detta inte är några nya argument är de inte tillräckligt kända bland föräldrar, ungdomar, utbildnings- eller kulturorganisationer, beslutsfattare och politiker. Det är därför viktigt att dra igång lokala, regionala och nationella informationskampanjer riktade till dessa målgrupper. Kommissionen bör ta initiativet och samråda med medlemsstaterna och berörda grupper på alla nivåer om hur man bäst ska kunna gå vidare.

När det gäller språkinläring inom de formella utbildningsramarna är det viktigt att medlemsstaternas utbildningssystem garanterar undervisning i två språk utöver det

huvudsakliga undervisningsspråket under hela skoltiden fram slutet av den gymnasiala utbildningen – även inom yrkesutbildningen – och att språkinläring också främjas inom vidare- och vuxenutbildningen.

Ökad motivation

Motivation är en av de viktigaste faktorerna, eller kanske rent utav den viktigaste faktorn för att språkinläringen ska lyckas. Att öka motivationen hos inlärarna är nyckeln till att uppnå det önskade genombrottet i språkinläring över hela Europa. Det är här som skolor och lärare spelar en ytterst viktig roll. Det är större sannolikhet att folk som har positiva erfarenheter av språkinläring från skolan kommer att återuppta och fortsätta att lära sig språk senare i livet. Det finns dock en gräns för vad som kan förväntas av de formella utbildningssystemen, och därför bör man också skapa andra möjligheter till språkinläring.

- Språkinläring bör ingå i fritidsaktiviteter, t.ex. idrott.
- Barn och skolungdomar bör få möjlighet att lära sig språk också utanför skolan. Partnerskap mellan skolor, e-post-tandem, och språkhelger är bara några av de aktiviteter som är erkänt effektiva på det här området. Dessutom kan man utöka urvalet av språk på det sättet. Möjligheterna till språkinläring via gränsöverskridande virtuella chattgrupper bör undersökas närmare.
- Man måste satsa på att nå ut till vuxna inlärare i hela samhället. Detta är extra viktigt eftersom familjen, inklusive mor- och farföräldrar, är en viktig faktor när det gäller att motivera barn att lära sig språk.
- En finsk studie visar att media kan motivera människor att lära sig språk med andra metoder än genom traditionell undervisning (s.k. edutainment). Den finska undersökningen visar också de olika roller som olika medier kan spela när det gäller språkinläring utanför de formella utbildningsramarna. TV-program och TV-serier kan väcka intresse för andra kulturer och motivera människor att lära sig nya språk eller att fräscha upp gamla språkkunskaper, medan Internet kan ge stöd för språkinläring via webbplatser med utbildningsmaterial, webquests, aktivitetsböcker, utbildningsportaler osv.
- TV-program med undertexter kan fungera som ett effektivt verktyg för språkinläring eftersom de kan främja funktionell läs- och skrivkunighet och receptiv flerspråkighet, i synnerhet som de presenterar ett givet språk såsom det faktiskt talas av det språkets användare för tittarna/lyssnarna. TV-bolag som vanligtvis dubbar sina program bör därför uppmanas att också erbjuda undertextning, så att tittarna kan välja själva vilket de föredrar.
- De regionala språkens anmärkningsvärda uppsving i Europa visar att folk är villiga att lära sig språk om de är motiverade. Det bör forskas om språkinläring i regioner där man sett prov på detta för att undersöka hur god praxis i dessa regioner kan tillämpas i andra inlärningsmiljöer.

Två aspekter av inlärningsmotivation bör uppmärksammas särskilt: i) Man bör skilja på att väcka motivation och att upprätthålla motivation. Att upprätthållen motivationen är särskilt viktigt inom livslångt lärande. ii) Man bör lägga vikt vid att motivera människor att lära sig flera språk snarare än ett språk och de bör uppmuntras att utveckla sina egna individuella språkprofiler.

Rekommendationer

- 1) Gemenskapens handlingsprogram som t.ex. programmen "Aktiv ungdom", "Ett Europa för medborgarna", "Kultur" och utbyten inom programmet för livslångt

- lärande bör utvecklas ytterligare för att utvidga människors kontakter med främmande språk och språkinlärning utanför de formella utbildningssystemen.
- 2) Kommissionen bör främja upprättandet av nätverk för inlärning av lokala eller regionala språk i medlemsstaterna. Nätverken ska omfatta en rad olika parter och stödja samarbete på europeisk nivå.
  - 3) Kommissionen bör stödja projekt som syftar till att sprida framgångsrika strategier för att väcka och upprätthålla inlärarnas motivation till berörda parter över hela Europa samt främja utarbetandet av innovativa strategier.
  - 4) Kommissionen och medlemsstaterna bör undersöka möjligheten att skapa incitament för produktion av s.k. edutainment-program vars syfte är att väcka intresse för främmande språk och kulturer. En möjlighet skulle vara ett årligt pris till film- och mediastudenter för idéer som uppmärksammar värdet av flerspråkighet.

Språk för interkulturell dialog och social sammanhållning

Att lära sig ett främmande språk har ett interkulturellt värde. Språkundervisning kan inte bara öka folks öppenhet mot andra kulturer och attityder utan också öka medvetenheten om den egna kulturen och ens egna värderingar samt öka viljan och förmågan att kommunicera och samarbeta med människor från andra kulturer.

Gruppen har diskuterat de utmaningar och möjligheter som följer av att man i alla medlemsstaterna stöter på allt fler olika språk och kulturer i en rad olika sammanhang.

Språkinlärning och migration

Edutainment-erfarenheterna från Finland visar varför media skulle kunna och borde spela en viktig roll när det gäller att bryta ner barriärer mellan olika grupper som lever i våra samhällen, och detta i båda riktningar. Invandrare som inte deltar i utbildning bör uppmuntras att lägga stereotyperna åt sidan och lära sig värdlandets språk, medan värdlandets medborgare borde lära sig att värdesätta en given invandrargrupps kultur i sådan utsträckning att de blir motiverade att lära sig deras språk.

Alldeles för ofta betraktas invandrare enbart som ett problem – invandrabarn som misslyckas i skolan eller vuxna som bara har minimala kunskaper i värdlandets språk. Ofta förbiser man det faktum att de invandrade medborgarna utgör en värdefull språkresurs. Genom att värdesätta de invandrar språk som finns mitt ibland oss kan vi mycket väl höja invandrarnas motivation att lära sig värdlandets språk, men också andra språk, och göra det möjligt för dem att bli värdefulla medlare mellan olika kulturer.

Ofta kan unga andra- och tredjegerationens invandrare tala och förstå sina föräldrars eller mor- och farföräldrars språk mycket bra, men de kan inte skriva eller läsa dem. Många av dem är mycket motiverade att lära sig läsa och skriva dessa språk. Skolor och institut för högre utbildning och vuxenutbildning bör se till att de inom sin verksamhet kan erbjuda särskilda utbildningsmöjligheter för dessa målgrupper. Det skulle vara en god investering eftersom dessa människor skulle kunna hjälpa till att etablera ekonomiska kontakter i sina ursprungsländer och spela en aktiv roll i den interkulturella dialogen och i integrationsprogram för nyanlända invandrare.

Rätts- och kontakttolkning samt juridisk översättning och översättning för myndigheter

Till följd av den ökande rörligheten inom Europa och invandringen till EU har det skett en kraftig ökning av efterfrågan på juridisk översättning och översättning för myndigheter samt

rätts- och kontakttolkning, särskilt på lokalt och regionalt plan. Medlemsstaterna och regionala och lokala myndigheter måste ta sitt ansvar på det här området.

Litterär översättning

Att EU:s medborgare förstår vilken rik kultur som finns i Europa, dess mångfald och gemensamma drag är av direkt betydelse för den europeiska integrationen. Högnivågruppen ser positivt på att Europeiska kommissionen fortsätter att finansiera översättning av europeiska litterära verk genom programmet Kultur 2007. Ytterligare initiativ från offentliga, icke-statliga och privata organisationer skulle också välkomnas.

Rekommendationer

- (1) Europeiska projekt för att främja interkulturell dialog bör, så långt det är möjligt, lägga stor vikt vid flerspråkighetsaspekter.
- (2) Europeiska kommissionen bör uppmuntra europeiska projekt som syftar till att gemensamt utveckla program för högre utbildning av facköversättare och rätts- och kontakttolkar. Projekten bör fokusera på att kartlägga vilka färdigheter som krävs för dessa yrken.
- (3) Europarådet har gjort integrationen av invandrare – såväl skolbarn som vuxna – till en prioriterad del av sin verksamhet inom området språk i undervisningen. Mot bakgrund av befintliga samråd och kontakter med Europarådet borde kommissionen undersöka möjligheten att ta ett gemensamt initiativ för att öka medvetenheten bland politiker och andra beslutsfattare om frågor som rör invandrades språkliga integration.
- (4) EU bör instifta ett översättningspris för enastående prestationer inom litterär översättning och facköversättning.
- (5) I linje med den öppna samordningsmetoden bör Europeiska kommissionen uppmana myndigheterna i medlemsstaterna och andra berörda parter att kartlägga och utbyta exempel på goda lösningar inom integration och interkulturell dialog som är ett resultat av att värdlandets medborgare lärt sig invandrarsspråk.
- (6) Man bör forska om vilka effekter det fått på integrationen och den interkulturella dialogen när förstagenerationens invandrare lärt sig värdlandets språk, när andra- och tredjegerationens invandrare lär sig sina föräldrars eller mor- och farföräldrars språk, och när människor i värdlandet lärt sig invandrarsspråk.

Språkens betydelse för ekonomisk konkurrenskraft, tillväxt och bättre arbetstillfällen

Överväganden i samband med en diskussion om ELAN-undersökningen

I överensstämmelse med Lissabonstrategin bekräftade kommissionen i sitt meddelande från 2005 sin övertygelse om att kunskaper i flera språk är viktigt för såväl EU:s ekonomi i stort och enskilda företags konkurrenskraft som för enskilda arbetstagares möjligheter att få jobb. I slutet av 2005 beställde kommissionen en undersökning om vilka effekter bristande språkkunskaper har på den europeiska ekonomin – *ELAN: Effects on the European Economy of Shortages of Foreign Language Skills in Enterprise*. Denna undersökning som omfattade hela Europa och som bekräftade den betydelse som språkkunskaper och interkulturella färdigheter har för att lyckas på exportmarknaden var utgångspunkten för högnivågruppens diskussion om språk i näringslivet.

Följande punkter ansågs särskilt relevanta för den framtida politiken på området:

- ELAN-undersökningen bör kompletteras med mer specifika nationella eller regionala undersökningar som utformats för att få fram fakta och uppgifter som kan påverka både näringslivsorganisationer och myndigheter och få dem att satsa mer på språk.

- I många delar av EU för olika utbildningsinstitutioner regelbundna och strukturerade dialoger med företag och branschorganisationer. Dessa dialoger bör omfatta frågan om språk och interkulturella färdigheter så att utbildningsinstitutionerna kan anpassa sitt utbud till företagens krav, samtidigt som de kan hjälpa företagen att få en bättre förståelse för vilka behov de har. När man bedömer behoven av språkkunskaper inom ett företag bör man inte bara se på vilka språk som krävs utan också för vilka kommunikationssituationer ett visst språk vanligtvis behövs.
- Institutioner för högre utbildning och andra organisationer som utför karriär- och yrkesundersökningar bör inkludera frågor om språk och språkrelaterade färdigheter i sina frågeformulär.
- Det finns för närvarande en växande efterfrågan på kunskaper i de stora världsspråken, som arabiska, kinesiska, hindi, japanska och ryska, som för närvarande inte kan mötas. Det är därför nödvändigt att vidta två typer av åtgärder: i) Utbildningssystemen och utbildningsinstitutionerna måste diversifiera sitt utbud. ii) Utbildningen i dessa språk måste bli mer professionell, vilket omfattar utvecklingen av alleuropeiska riktmärken.
- Att det finns allt fler människor i medlemsstaterna som talar främmande språk är en stor ekonomisk potential som måste utnyttjas till fullo och utvecklas ytterligare. Många invandrare är medlemmar av internationella nätverk och kan därför etablera företagskontakter i utlandet.
- Betydelsen av språkkunskaper både för ekonomin i stort och för den enskilda arbetstagaren ökar vikten av att dessa kunskaper rapporteras på rätt sätt, t.ex. genom Europass och tillägget till examensbevis.
- För att sätta fart på språkinläringen i yrkeslivet måste man utveckla flerspråkiga resurser som kan användas inom yrkesutbildningsinstitutioner.
- För att betona det mervärde som språkkunskaper ger när det gäller att öka människors anställningsbarhet måste resurser avsättas för studie- och yrkesvägledare.
- Den snabbt ökande och diversifierade språkindustrin, med nya yrkesprofiler och nya arbetstillfällen, är en viktig faktor i EU:s ekonomi. Det är viktigt att institutionerna för högre utbildning och andra utbildningsorganisationer förbereder studenterna för denna nya sektor och dess arbetsmarknad.

Rekommendationer

- 1) Europeiska kommissionen bör främja upprättandet av regionala nätverk eller plattformar för utbildningsinstitutioner och företag och deras kopplingar på EU-nivå. Därför bör man starta ett eller flera projekt för att behandla frågor som de regionala nätverkens syfte och mål, hur de kan upprättas, medlemskap och arbetsmetoder. Man bör lägga särskild vikt vid det mervärde som ett europeiskt samarbete tillför, inklusive syfte och verksamhet.
- 2) Europeiska kommissionen bör stödja forskning och undersökningar om på vilka sätt man kan utnyttja och vidareutveckla de språkkunskaper som olika invandrargrupper besitter, särskilt i syfte att bistå företag vid export.
- 3) Europeiska kommissionen bör undersöka möjligheterna att använda Europeiska socialfonden och struktur- och sammanhållningsfonderna för att stödja språkinläring i syfte att öka anställningsbarheten och de ekonomiska resultaten.
- 4) Europeiska kommissionen bör, om möjligt i samarbete med Europaparlamentet och rådet, utveckla ett EU-märke som ska kunna ges till små och medelstora företag som varit framgångsrika på exportmarknaden tack vara exemplarisk språk- och kulturförvaltning, inklusive effektiv personalutveckling.
- 5) Det bör forskas om sambandet mellan flerspråkig kompetens och kreativitet.

Utveckling av en europeisk politisk dialog och kommunikation med medborgarna

Den språkordning som infördes av grundarna av gemenskapen har resulterat i tolk- och översättartjänster som är unika i sitt slag, både vad gäller storlek och kvalitet. Dessa tjänster står nu inför helt nya utmaningar till följd av utvecklingen i och utanför EU.

Ny utveckling i kommunikationen mellan kommissionen och medborgarna

Högnivågruppen studerade de ansträngningar som kommissionen gjort på senare tid för att nå ut till medborgarna på nya sätt, t.ex. genom flerspråkiga chattar på Internet, flerspråkig webstreaming av evenemang i EU och webböversättning. Den har också studerat de strategier som Generaldirektoratet för tolkning och Generaldirektoratet för översättning tillämpar för att hantera den ökande efterfrågan på deras tjänster som uppstått efter de senaste utvidgningarna. Följande prioriterade områden noterades:

- De ändringar i hanteringen av översättning och tolkning som införts på grund av det ökade antalet officiella språk – reläöversättning, två- och trevägsöversättning, distanstolkning samt ökad användning av frilansöversättare osv. – får inte medföra sämre kvalitet. Det måste stå klart för alla berörda parter att kvalitet måste få kosta.
- Översättningen av EU-lagstiftningen till alla de officiella språken måste prioriteras.
- Bättre kommunikation med medborgarna är inte bara en fråga om att hantera flerspråkighet på ett framgångsrikt sätt eller använda ny kommunikationsteknik, utan beror också på om man kan tala ett språk som medborgarna förstår. Det verkar som om det finns ett behov av experter på multikulturell kommunikation.
- Trots att översättning och tolkning är och förblir i huvudsak mänskliga aktiviteter, bör EU:s språktjänster fortsätta att vara ledande inom utvecklingen av nya tekniska verktyg.
- Under en lång tid var den politiska dimensionen i översättning och tolkning i huvudsak knuten till kommunikation på gemenskapsnivå och internationell nivå, men under de senaste tio åren har betydelsen av översättning och tolkning för de flerspråkiga samhällenas funktion på lokal, regional och nationell nivå fått ett brett erkännande, och därmed också för den vidare utvecklingen av den europeiska integrationen (se kommissionär Leonard Orbans tal vid Gemensamma tjänsten för tolkning och konferensers elfte universitetskonferens den 11 maj 2007).

Rekommendationer

- 1) Efter framgången med den europeiska masterutbildningen för konferenstolkar bör Europeiska kommissionen välkomna och stödja utvecklingen av europeiska eller internationella utbildningsprogram i tolkning och översättning, så att man kan möta befintliga och framtida behov av vissa språkkombinationer. Den europeiska masterutbildningen i översättning är ett bra exempel på vad som behövs göras. Dessa internationella program kommer sannolikt att undersöka distansutbildningens möjligheter.
- 2) Europeiska kommissionen bör överväga möjligheten att ge stöd åt ett eller flera europeiska projekt som syftar till att gemensamt utveckla program inom högre utbildning för att utbilda specialister på flerspråkig kommunikation. Kommissionen bör också uppmuntra ett eller flera projekt för gemensam utveckling av vidare utbildningsmoduler eller kurser så att folk kan skaffa sig nya yrkeskunskaper och färdigheter (t.ex. användning av tekniska verktyg).
- 3) Europeiska kommissionen bör sammankalla ett möte mellan ledande experter inom högre utbildning, berörda institutioner och organisationer samt myndigheter i medlemsstaterna för att diskutera vilka frågor när det gäller översättning, tolkning och

flerspråkig kommunikation som bör tas upp på EU-nivå och hur detta ska kunna göras på bästa sätt.

Mot inrättandet av ett offentligt europeiskt rum

Att kommissionen och Europaparlamentets ledamöter tycker att det är svårt att föra ut sitt budskap till allmänheten i medlemsstaterna beror till stor del på att opinionen i EU formas på nationell nivå. EU-medborgarna känner dåligt till EU:s politiska agenda eller för den delen den politik som förs i andra medlemsstater. Det demokratiska underskottet och bristen på en europeisk identitet är några av de främsta hindren för den europeiska integrationen. Högnivågruppen har diskuterat följande åtgärder för att komma till rätta med detta: lansering av europeiska tidningar ägda av europeiska företag och drivna av europeiska redaktörer, lansering av flerspråkiga webbplatser med artiklar från tidningar från olika medlemsstater, lansering av flerspråkiga TV-program som skulle kunna ses av en betydande procentandel av medborgarna i alla medlemsstaterna, och även program som skulle kunna väcka medborgarnas intresse för EU:s verksamhet och politik. Naturligtvis kan dessa och liknande förslag inte genomföras på kort sikt utan här krävs planering och nya initiativ från EU:s institutioner och andra berörda parter.

Avslutande anmärkningar

Högnivågruppen konstaterade att den lyckats göra betydande framsteg med att kartlägga och definiera relativt nya aspekter av flerspråkighet i EU och utveckla en rad idéer om hur man skulle kunna ta upp dessa aspekter. Gruppen hoppas att kommissionen och andra berörda parter kommer att arbeta vidare med dessa idéer.

Gruppen insåg också att det behövs ny kunskap inom en rad olika områden och kartlade ett stort antal ämnen där det krävs en europeisk forskningsinsats, t.ex. inom sjunde ramprogrammet. De ämnen som kartlagts rör frågor som ändringar av flerspråkighetsmönstren bland barn och ungdomar till följd av den ökande rörligheten inom Europa och invandringen till EU; språkteknikens potentiella möjligheter för icke-specialiserade användare av främmande språk; möjligheter och begränsningar med att använda engelska som lingua franca; europeisk språklig mångfald och dess effekter på kunskapsproduktion, kunskapsöverföring och kunskapsanvändning; betydelsen av flerspråkig kompetens för de europeiska arbetstagarnas anställningsbarhet och rörlighet; nya språkförmedlingsbehov; faktorer för lyckad språkinlärning utanför de formella utbildningsramarna; språkinlärning för äldre medborgare samt flerspråkighet som integrationsfaktor.

Medlemmarna i högnivågruppen för flerspråkighet hoppas att deras diskussioner och slutsatser kommer att kunna användas av politiker och andra beslutsfattare när de planerar för framtiden. Medlemmarna hoppas särskilt att resultaten av reflektionerna kan läggas fram vid ministermötet i början av 2008 och förse kommissionen med uppslag inför dess meddelande om en ny flerspråkighetsstrategi som ska läggas fram under andra halvåret av 2008.